

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 02/02/2023

*****

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 1147

“NGƯỜI CÓ TRÍ TUỆ, NGƯỜI CÓ ĐỨC HẠNH MỚI NÊN TÁN THÁN”

Chúng ta phải cẩn trọng khi khen hay chê người khác. Một người không có trí tuệ, đức hạnh, khi chúng ta khen họ thì họ sẽ sinh tâm “*cống cao ngã mạn*”, chúng ta chê họ thì họ sẽ ôm lòng sân hận. Trong các bài giảng, Hòa Thượng không nêu đích danh ai, Ngài chỉ nói về những tập khí, tâm bệnh, phiền não của chúng sanh để chúng ta tự thay đổi, tự làm mới.

Người chân thật có trí tuệ, đức hạnh thì chúng ta không cần khen họ vì lời khen, chê của chúng ta không ảnh hưởng đến họ. Chúng ta cho rằng chúng ta khen thì họ vui, chúng ta chê họ thì họ sẽ buồn thì đó là chúng ta vọng tưởng. Người khác khen hay chê Hòa Thượng thì Ngài cũng không động tâm. Một số người thấy Hòa Thượng khen một người nào đó thì họ cho rằng Hòa Thượng ấn chứng cho người đó. Hòa Thượng nói: “*Tôi chỉ là một phàm phu, tôi không ấn chứng được cho ai cả! Tôi chỉ khen sự dụng công, tinh tấn của họ để mọi người hướng đến họ học tập*”.

Khi Hòa Thượng lần đầu tiên gặp Lão sư Lý Bình Nam, Lão sư Lý dặn Hòa Thượng hai điều, thứ nhất là không được tùy tiện khen người, thứ hai không nên chê người. Khi đó Hòa Thượng cảm thấy rất nghi hoặc đối với lời dặn của Thầy, Hòa Thượng nghĩ rằng: “*Tán thán người là việc tốt vậy tại sao không tán thán người?*”. Một thời gian sau thì Ngài đã hiểu thấu suốt về việc này.

Chúng ta chê người do chúng ta có tâm ngạo mạn, chúng ta cảm thấy mình hơn người. Chúng ta là Thầy, là bậc dẫn đạo, bậc bề trên thì chúng ta mới có thể góp ý cho người khác. Chúng ta khen người do chúng ta có tâm “*tự tư tự lợi*”, chúng ta muốn người khác làm việc cho chúng ta, vì chúng ta phục vụ. Chúng ta chê hay khen người thì chúng ta đều phải dùng trí tuệ, chúng ta khen không làm người sinh tâm hư danh, chúng ta chê nhưng chúng ta không làm người

thoái tâm. Chúng ta không có trí tuệ thì chúng ta mượn nhờ trí tuệ của Phật Bồ Tát, của Thánh Hiền.

Hòa Thượng nói: “**Chúng ta tán thán người còn có thể làm tổn hại hơn là chúng ta chê bai, phỉ báng người**”. Chúng ta tán thán người chưa có trí tuệ, đức hạnh thì lời tán thán sẽ gây ra tác hại nhiều hơn cả lời chê. Người được tán thán cảm thấy họ cừ khôi nên họ sẽ mất cảnh giác, họ không còn nỗ lực. Chúng ta tán thán người thì chúng ta sẽ làm cho họ “*tự dĩ vi thị*”, tự cho mình là người giỏi.

Hôm qua, báo chí đưa tin, một tỷ phú trên thế giới hối hận vì đã ăn tối với một người mà đã từng có những hành vi phạm tội. Chúng ta là người học Phật, học chuẩn mực Thánh Hiền chúng ta phải cẩn trọng khi đến một nơi hay kết giao với một người. Chúng ta kết giao với một người thì đó giống như sự chứng nhận cho người đó. Chúng ta phải biết: “**Bạn lành nương cậy, Thầy tà tránh xa**”. Người có trí tuệ, đức hạnh thì chúng ta gần gũi, tán thán để được học tập, được tiếp nhận sự nhắc nhở. Người không có trí tuệ, không có đức hạnh thì chúng ta “**Kính nhi viễn chi**”. Chúng ta kính trọng nhưng không gần gũi. Chúng ta tùy tiện gần gũi Thầy tà, bạn ác thì vô hình chung chúng ta đã ấn chứng cho họ.

Hòa Thượng nói: “**Một người định lực, trí tuệ chưa có mà chúng ta tán thán họ thì họ sẽ không biết được “trời cao, đất dày**”. Người không biết “trời cao, đất dày” thì họ sẽ ngày càng đọa lạc càng sâu. Nhiều người hiểu sai lời Phật dạy nhưng rất khó có thể hiệu đính cho họ. Thí dụ, Phật nói: “**Độ người là quan trọng nhưng độ mình còn quan trọng hơn**”. Nhiều hiểu sai nên họ chỉ lo độ mình không độ người. Họ nghĩ khi nào họ vãng sanh thì họ sẽ quay lại độ người. Họ nhìn thấy người khác tích cực độ người thì họ cho rằng đó là xen tạp. Chúng ta phải hoàn thiện mình để ảnh hưởng người khác. Hai việc này diễn ra song song.

Hòa Thượng từng nói: “**Mấy mươi năm nữa, các vị nói chuẩn mực Thánh Hiền cho người ta nghe thì họ cũng không nghe nữa. Chúng ta phải mau mau làm!**”. Khi tôi dịch đĩa của Ngài cũng đã mấy mươi năm qua rồi, nếu bây giờ chúng ta mới bắt đầu thì chúng ta sẽ gặp vô cùng nhiều khó khăn. Nhiều người hỏi tôi, các buổi Lễ tri ân Cha Mẹ, chúng ta làm như thế nào mà mọi người đến đông như vậy. Tôi không mời ai, các Thầy Cô chỉ đăng thông tin lên mạng Internet. Các buổi Lễ tri ân Cha Mẹ, vợ chồng đã trở thành một nét văn hóa để mọi người đến tham gia.

Khi chúng ta tổ chức Lễ tri ân Cha Mẹ ở tỉnh Cần Thơ, vợ của em trai tôi khóc quá nhiều nên em tôi phải chở vợ về nhà để cô lẻ lợy Bố Mẹ luôn. Chúng ta đừng đợi khi chúng ta vãng sanh

thì chúng ta mới quay lại độ chúng sanh. Nhà Phật nói: “*Y Kinh giảng nghĩa, tam thế Phật oan*”. Chúng ta hiểu Kinh Phật theo cách của mình thì ba đời Phật oan. Hòa Thượng nhắc lại nhiều lần: “*Phật pháp mà không có người giảng dạy thì cho dù là người trí cũng không thể hiểu!*”. Nhà Phật nói: “*Chúng ta chậm một ngày thành tựu thì chúng sanh thêm một ngày đau khổ*”. Đợi đến khi chúng ta thành tựu thì những người thân của chúng ta đã bị đọa lạc.

Hơn mười năm trước, nhiều người cản trở tôi phát triển văn hóa truyền thống. Họ kêu gọi mọi người đừng để tôi tổ chức các chương trình tri ân, phát triển văn hóa truyền thống, họ cho rằng tôi ở nhà niệm Phật sẽ tốt hơn. Nếu chúng ta không nỗ lực làm thì hiện tại, chúng ta không thể tổ chức những buổi lễ tri ân cảm xúc như vậy! Rất nhiều người con được tri ân Cha Mẹ, người nhân viên được tri ân người quản lý, vợ chồng được tri ân lẫn nhau, không khí tri ân đã lan tỏa khắp mọi miền đất nước.

Gần đây, có người muốn chúng ta chuyên giao công nghệ trồng rau sạch. Tôi nói, chúng ta trồng rau sạch để tặng cho tất cả mọi người, chứ không chỉ trong người trong hệ thống. Nếu mọi người làm với tinh thần đó thì chúng ta sẽ tặng miễn phí cho mô hình này. Nếu người nào làm đúng tinh thần vì cộng đồng thì chúng ta tiếp tục hỗ trợ, người nào làm không đúng tinh thần thì chúng ta không nhắc đến họ nữa.

Trong “*Mười nguyên của Bồ Tát Phổ Hiền*” dạy chúng ta: “*Bạn lành nương cậy, Thầy tà tránh xa*”. Nếu chúng ta kết giao với bạn ác, Thầy tà thì vô hình chung chúng ta đã ấn chứng cho họ vậy thì chúng ta sẽ phải gánh lấy trách nhiệm nhân quả. Hôm trước, khi chúng ta đi ăn Pizza chay, mọi người nhìn thấy quán bán gà rán có bán kem ngon, rẽ nên mọi người vào quán gà rán để mua kem. Sau đó, tôi nhắc mọi người, chỗ người ta bán gà rán mà chúng ta vào ngồi như vậy thì những con gà bị giết sẽ oán chúng ta, mọi người nhìn thấy cũng sẽ tưởng chúng ta vào ăn gà rán.

Hòa Thượng nói: “*Người không có trí tuệ, định lực khi vừa được tán thán thì cống cao ngã mạn của họ liền lộ rõ vậy thì đạo hạnh của họ sẽ bị thụt lùi. Người “tám gió thổi không động”, chúng ta tán thán họ thì họ không để ý, chúng ta hủy báng họ thì họ cũng không tức giận*”. Chúng ta thường động tâm, thể hiện cảm xúc trước những hoàn cảnh thuận nghịch của cuộc sống.

“*Tám gió*” là lợi, suy, hủy, dự, xưng, khổ, cơ, lạc. Khi được lợi (lợi) thì chúng ta vui mừng hơn hờ, ngược lại khi bị mất mát, tổn hại (suy) thì chúng ta buồn bã, tiếc nuối. Khi chúng ta bị chê bai, chỉ trích (hủy) thì chúng ta cảm thấy rất khó chịu nhưng khi chúng ta được khen ngợi (dự)

thì chúng ta vui thích, hài lòng. Khi chúng ta được mọi người xung tán, tung hô (xung) thì chúng ta vui sướng nhưng ngược lại khi chúng ta bị chế giễu, vu khống (cơ) thì chúng ta hậm hực, bức xúc không yên. Khi những điều không như ý ập đến (khổ) thì chúng ta đau khổ, thò than và ngược lại khi mọi việc đều thuận lợi như ý (lạc) thì chúng ta mừng rỡ, vui vẻ.

Người “*tám gió thổi không động*” thì chúng ta tán thán hay phỉ báng họ thì họ cũng không coi đó là việc quan trọng. Ngày trước, có một học trò dùng tất cả những mỹ từ để tán thán tôi, nhờ học với Hòa Thượng tôi đã có tâm cảnh giác trước những lời khen của họ. Hiện tại, họ cũng không còn liên lạc với tôi nữa. Gần một năm nay, tôi cũng không kiểm tra Gmail, những lời khen chê của mọi người tôi cũng không đọc. Chúng ta may mắn được học với Hòa Thượng nên chúng ta biết đề cao cảnh giác trước những lời khen chê.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta dễ dàng bị giao động thì khi người khác chê hay tán thán chúng ta, chúng ta sẽ không còn là mình nữa. Khi chúng ta nghe lời tán thán thì chúng ta khởi tâm tham, khi chúng ta nghe lời phỉ báng thì chúng ta khởi tâm sân hận vậy thì công phu, định lực của chúng ta tan thành mây khói!***”. Người khác chỉ cần khen hay chê thì chúng ta đã động tâm vậy thì tâm chúng ta quá “*mong manh dễ vỡ*”.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta phải tu tâm thanh tịnh. Hàng ngày, chúng ta không để ý đến những lời tán thán vậy thì những lời chê bai cũng sẽ nhẹ nhàng đối với chúng ta. Hàng ngày, chúng ta quen nghe những lời tán thán thì khi chúng ta nghe lời chê bai, phỉ báng chúng ta sẽ cảm thấy rất nặng nề***”. Nếu chúng ta để lời khen, chê của người khác làm ảnh hưởng đến tâm trạng của chúng ta thì chúng ta sẽ bị thiệt thòi. Chúng ta muốn giữ tâm thanh tịnh thì chúng ta đừng để những lời tán thán hay chê bai của người khác ở trong tâm.

*****

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!